

Umění a kultura

Výtvarná výchova

Časová dotace: 6. ročník: 2 hodiny týdně
7. ročník: 2 hodiny týdně
8. ročník: 1 hodina týdně
6. ročník: 1 hodina týdně

Charakteristika předmětu

Od počátku civilizace do současnosti provází člověka potřeba uměleckého vyjadřování. Odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Výtvarná výchova žákům umožňuje, aby si v činnostech prakticky osvojovali potřebné výtvarné dovednosti a techniky. Rozvíjí tím jejich přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, jejich fantazii, prostorovou představivost a smysl pro originalitu, čímž významně napomáhá utváření kreativní stránky jejich osobnosti.

Prostřednictvím Výtvarné výchovy si žáci pěstují vztah ke kulturním hodnotám, uměleckým památkám a výtvorům předchozích generací. Učí se poznávat kvality děl a oceňovat originalitu, funkčnost a estetiku volného i užitého umění. Rozlišují hodnotná díla od kýče, plagiátu a braku. Kultivují svůj výtvarný názor a vkus.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Žák

- vnímá hodnoty výtvarného umění.
- zná vybraná základní umělecká díla národního i světového výtvarného umění a architektury, rozpoznává je a interpretuje.
- zná historický vývoj výtvarného umění, včetně užitého umění a architektury.
- rozlišuje podstatné znaky jednotlivých druhů umění, je schopen je vzájemně porovnávat a pojmenovat jejich shodnosti a odlišnosti.
- ovládá zákonitosti tvorby, výrazové prostředky a jazyk výtvarného umění.
- chápe proměny uměleckých projevů současnosti i minulosti.

Kompetence k řešení problémů:

- vnímá krásu a estetické hodnoty v přírodě a ve světě vytvořeném lidmi a uvědomuje si jejich význam pro plnohodnotný život.
- zná základy dobrého vkusu a uplatňuje je v praktickém životě.
- uplatňuje fantazii a představivost ve vlastním výtvarném projevu.

Kompetence komunikativní:

- zvládá běžné situace při práci ve skupině, komunikaci a organizaci při řešení výtvarného úkolu.
- efektivně využívá informační a komunikační prostředky k samostatnému získávání informací.

Kompetence sociální a personální:

- chápe potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení úkolu.
- chápe kultivovaný projev jako prostředek k sebeprosazení
- prostřednictvím tvorby kultivuje svou schopnost citlivě vnímat svět kolem sebe i svůj vnitřní svět.

Kompetence občanské:

- chápe výtvarné umění jako součást kultury, součást svého duchovního i praktického života ve společnosti.
- projevuje kladný vztah k umění, k jeho tvorbě i ochraně.
- rozvíjí a využívá získané poznatky ve vlastním životě.

Kompetence pracovní:

- ovládá prakticky i teoreticky různé výtvarné techniky, prostředky a materiály.
- při práci projevuje svou kreativitu a zručnost.
- organizuje si svou práci, plní povinnosti a závazky.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 6.ročník

<i>Výstup</i>	<i>Učivo</i>		<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</i>	<i>Poznámky</i>
žák ➤ zná významná archeologická naleziště své země i regionu ➤ seznamuje se s linkou, využívá kresebný kontrast linie a objemu ➤ uplatňuje prostorové cítění při tvarování a modelaci výrobků, pracuje se sochařským materiálem a nástroji ➤ seznamuje se s prvními grafickými záznamy ➤ seznamuje se s řemeslnou výrobou, pracuje s materiálem lineárního charakteru a uplatňuje jej v prostoru ➤ používá světelných kontrastů a modelaci objemu při výtvarném popisu skutečnosti ➤ objevuje dávné kultury, vybírá a kombinuje vhodné vyjadřovací prostředky k dosažení fantazijního vyjádření na základě historických skutečností ➤ seznamuje se s funkcí písma sdělnou i výtvarnou, s typologickou odlišností písma	Pravěké umění Pravěká kresba, stopa v kresbě, využití přírodního a umělého pigmentu Muzeum – vědecká kresba Užité umění Nádoby, sošky Výroba šperků Reliéf Starověké umění Portrét – proporce obličeje, ideální portrét v jednotlivých kulturách Kultura a architektura Egypta Funkce písma a jeho užití Hieroglyfy, piktogramy, značky, svitky	Výtvarné techniky a materiály: - frotáž, kresebné techniky - otisk, grafické techniky - keramika - technika drátování – využití v grafice, tisk z výšky - grafika, koláž, kresba - kresba	D: Regionální muzea D: pravěk, doba kamenná, počátky řemesel D: doba bronzová: první kovy, doba železná, Keltové Projekt Vánoční dílny Čj: popis pracovního postupu MEDIÁLNÍ VÝCHOVA: Práce v realizačním týmu D: starověk, Egypt MEDIÁLNÍ VÝCHOVA: Tvorba mediálního sdělení D: počátky písma	Účast ve výtvarných soutěžích a přehlídkách. Návštěvy výstav výt. umění.

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

➤ rozlišuje, srovnává a uvědomuje si důležitost znakových vyjadřovacích prostředků při komunikaci v minulosti a dnes ➤ na konkrétních příkladech se učí výstavbu kompozice, řeší a porovnává vzájemné vztahy prvků a ploch ➤ s použitím různých výtvarných prostředků a materiálů se seznamuje se světem řecké kultury ➤ uvědomuje si přínos řecké kultury a její význam jako odkaz kulturního dědictví ➤ při výtvarném popisu skutečnosti upřesňuje proporce lidské postavy a hlavy, k volnému výtvarnému přepisu ➤ na základě pozorování prostorových jevů a vztahů se vyjadřuje v ploše i v prostoru ➤ využívá přírodní materiál k vytváření elementárních prostorových objektů	Antická kultura Řecka a Říma Řecké oděvy – textilní techniky Dekoratívni kompozice, vzor Zátiší Řecká architektura Antické báje - ilustrace, portréty, bájně bytosti Olympijské hry - figurální kresba, proporce postavy Římská architektura Teorie barev Křesťanská symbolika ve výt. umění - barevná symbolika, rané křesť. mozaiky Symbolika barev a tvarů v lidovém umění Lidové tradice a zvyky	- tkaní, šití - kresba, malba - jednoduché prostorové objekty - kombinovaná technika - rukodělné techniky, vyšívaní, šití, zdobení kraslic	D: starověké Řecko Čj: báje Tv: sportovní hry OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Osobnostní, sociální a morální rozvoj D: starověký Řím VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH: Jsme Evropané D: počátky křesťanství	
--	--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 7.ročník

<i>Výstup</i>	<i>Učivo</i>		<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</i>	<i>Poznámky</i>
žák ➤ řeší plošné dekorativní kompozice, uplatňuje výtvarné zjednodušení – stylizaci ➤ studuje barvu z hlediska symbolického, vnímá barvu jako nositele určitého významu ➤ řeší zákonitosti výběru a užití písma, vnímá jeho sdělovací, výrazovou i estetickou funkci ➤ řadí a tvoří kompozici z písma v ploše ➤ uvědomuje si význam písemného projevu pro člověka ➤ řeší užitnou a estetickou funkci výrobku a jeho obal ➤ uplatňuje formou koláže zákonitosti užité grafiky, spojení motivu písma do kompozice, užívá volného i kresleného písma ➤ zkoumá proměny architektury v souvislosti s historickým vývojem společnosti ➤ řeší detail a výzdobu v architektuře	Barva a její význam Skládání barev Barevný kontrast, kompozice Barevné vyjádření nálady, hudby. Malba krajiny. Písmo a jeho vývoj, užití písma, abeceda Kompozice z písma Estetická a užitná hodnota výrobků Estetická úroveň reklamy Románský sloh – stavby, reliéfy, mozaiky Umělecké památky rom. slohu	Výtvarné techniky a materiály: - techniky malby, malba akvarelem, kvaš, akrylové barvy, olejové barvy - kresba, koláž, grafika - kombinovaná technika - kresba	F: rozklad bílého světla..., spektrum ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA: Vztahy člověka k prostředí MEDIÁLNÍ VÝCHOVA: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti Projekt Vánoční dílny Ov : člověk a jeho osobnost, kulturní a životní styl Rv : zdravé bydlení VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH: Objevujeme Evropu a svět	Účast ve výtvarných soutěžích a přehlídkách. Návštěvy výstav výt. umění. Poznávání regionálních památek

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

➤ upřesňuje základní proporce lidské postavy v klidu i v pohybu ➤ upřesňuje proporce lidské hlavy pozorováním skutečnosti ➤ uplatňuje znalosti nauky o barvě k vyjádření barevného i světelného kontrastu, barevné symboliky ➤ řeší uspořádání jednoduchých ploch a tvarů v barevné kompozici, symetrická a asymetrická řešení ➤ hledá souvislosti mezi osobnostmi světového i českého výtvarného umění v dané době ➤ zpracovává dílo na základě prožitku volným výtvarným přepisem (parafráze) ➤ zná významné památky a kulturní instituce ve svém regionu	Postava - Upřesňování proporcí lidské postavy Portrét, různé podoby osobnosti Upřesňování proporcí lidské hlavy Gotický sloh Vitráž, gotické památky Výtvarné vyjádření morfologických znaků a tvarů, barevnosti přírodních objektů Význam osobnosti umělce ve vztahu k době a společnosti	- kombinované techniky - kresba - reliéf, kašírování - parafráze um. díla	D: románská kultura Hv: středověká hudba, gregoriánský chorál D: raný středověk OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Osobnostní a sociální rozvoj D: gotická kultura D: Vláda Karla IV. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA: Multikulturalita	
--	--	--	---	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 8.ročník

<i>Výstup</i>	<i>Učivo</i>		<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</i>	<i>Poznámky</i>
žák ➤ orientuje se v zákonitostech perspektivního zobrazování ➤ uplatňuje hlavní zásady při perspektivním zobrazování ➤ řeší zobrazování jednoduchých prostorových objektů tvarově i světelně a vztahy mezi nimi ➤ řeší portrét volným výtvarným přepisem podle skutečnosti (parafráze, kopie, metamorfóza) a používá různých vyjadřovacích prostředků ➤ seznamuje se s malířskými technikami v dané době volnou experimentální formou ➤ řeší základní proporce lidské postavy, kresebně zkoumá detaily lidského těla podle skutečnosti a volně výtvarně přepisuje ➤ využívá předchozích náčrtů a skic a výtvarně zaznamenává lidskou postavu v pohybu ➤ zachycuje stavbu zátiší podle viděné	Renezanční umění Architektura, sochařství a malba v době renezanace, renezanční památky Perspektivní zobrazování Jednoduché prostorové objekty, prvky renesanční architektury Renezanční freska Portrét, autoportrét Lidské tělo – základní proporce lidské postavy, detaily lidského těla, pohyb Baroko Architektura, sochařství a malba v době baroka, barokní památky v obci, v ČR, v Evropě. Stavba zátiší, stínování, modelace,	Výtvarné techniky a materiály: - kresba, koláž, grafika - kresba, malba, koláž - kombinovaná technika - kresba, malba - parafráze um. díla	D: novověk, renesance a humanismus VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH: Objevujeme Evropu a svět VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Osobnostní, sociální a morální rozvoj D: baroko, rokoko	Účast ve výtvarných soutěžích a přehlídkách. Návštěvy výstav výt. umění. Poznávání regionálních památek

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

skutečnosti ➤ porovnává proporce mezi jednotlivými prvky, stylizací jednotlivých prvků v ploše řeší kompozici (tvarově i barevně) ➤ modeluje objem stínováním v malbě i v kresbě ➤ zná významné osobnosti českého i světového umění ➤ hledá souvislosti mezi osobnostmi světového i českého výtvarného umění v dané době ➤ zpracovává dílo na základě prožitku volným výtvarným přepisem (parafráze) ➤ zná významné památky a kulturní instituce ve svém regionu ➤ poznává plastické vlastnosti materiálu, objem vytváří modelováním, skládáním a řazením materiálu ➤ řeší účinek světla a stínu v prostorové tvorbě ➤ uplatňuje v praktickém životě základy dobrého vkusu ➤ seznamuje se s výrazovými možnostmi textilních aplikací, seznamuje se s jednotlivým textilním materiálem i druhy ručních prací ➤ poznává jednotlivé aspekty kultury odívání a estetiku užitého umění ➤ citlivě volí a kombinuje vhodné prostředky a materiály	barevná a tvarová kompozice Význam osobnosti umělce ve vztahu k době a společnosti, nejznámější renezanční a barokní umělci Vliv estetiky obytného prostředí na člověka Textil, oděvní kultura, užitá tvorba Průmyslový design a technická estetika Využití poznávání uměleckých forem k rozvíjení představivosti, expresivní výraz	- malba - parafráze portrétu - kombinované techniky - šití, pletení, drhání, batikování, tkaní - objekt, koláž - netradiční techniky	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA: Multikulturalita, Lidské vztahy Projekt Vánoční dílny ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA: Vztahy člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
--	--	---	--	--

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

➤ na základě smyslových podnětů poznává vlastnosti živlů a volně je transformuje do výtvarné podoby ➤ projevuje aktivní vztah k životnímu prostředí a k jeho tvorbě ➤ řeší vyjádření jednoty materiálu, funkce, technologie zpracování a výtvarný výraz v experimentálních činnostech a v návrzích	Živly – voda, vzduch, oheň, země Krásy přírody a vztah k životnímu prostředí	s použitím přír. materiálů, tvorba v přírodě	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA: Základní podmínky života, Ekosystémy Př, Z: krajina, životní prostředí	
--	--	---	---	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 9.ročník

<i>Výstup</i>	<i>Učivo</i>		<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</i>	<i>Poznámky</i>
Žák: • Studuje účinky světla v barvě prostřednictvím zrakových dojmů a pocitů. • Zkoumá účinky použití sytých, čistých tónů v malbě a jejich vzájemné působení. • Uplatňuje výtvarné zjednodušení – stylizaci písma a motivu a jednotlivé prvky skládá do plošných kompozic i drobných prostorových objektů. • Inspiruje se přírodními tvary a krajinnými motivy. • Uplatňuje expresivní a emocionální funkce barvy na základě citového zážitku. • Vhodně volí a kombinuje různorodé materiály a prostředky k vytvoření plošného i prostorového díla. • Uplatňuje vizuálně obrazné vyjádření vycházející z vlastních fantazijních i snových představ. • Uvědomuje si souvislost zrakového	Výtvarné směry od konce 19. století do pol. 20. století. Impresionismus, secese, fauvismus. Expresionismus, kubismus, futurismus. Expresivní vyjádření - socha – tvar v prostoru, pohyb. Dadaismus – text, asambláž. Surrealismus – symbolika barev, snová krajina. Konstruktivismus Kinetické umění – mobil.	Výtvarné techniky a materiály: - kresba, koláž, grafika. - malba, geometrický tvar v ploše - kaligram - kresba, malba, koláž - geometrická kompozice - objekt, koláž, kombinovaný materiál - malba, kombinované techniky	D: Evropa na zač. 20. stol., 1. svět. válka MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA: Kulturní difference, Etnický původ D: Meziválečné období VÝCHOVA DEMOKRAT. OBČANA: Občan a obč. společnost, Formy participace občanů v prakt. životě Př, Z: krajina, životní prostředí Projekt Vánoční dílny	Účast ve výtvarných soutěžích a přehlídkách. Návštěvy výstav výt. umění. Poznávání regionálních památek.

vnímání s vnímáním ostatními smysly. • Řadí, skládá, posouvá jednotlivé prvky v ploše i prostoru. • Volí a kombinuje vhodné materiály a zkoumá účinky spojení tvaru, prostoru a pohybu. • Na základě znalostí o proporcích lidského těla abstrahuje figuru, obsahově ji posouvá do další roviny. • Zkoumá optické vlastnosti tvarů a barev z psychologického hlediska. • Vybírá vizuálně obrazné znaky vymyšlené nebo přejaté a výtvarně je dále upravuje. • K tvorbě vizuálně obrazných vyjádření využívá digitální média a metody, které se uplatňují v současném výtvarném umění. • Zkoumá účinky a dopad nejrozumnějších forem vizuálních informací na člověka. • Používá metody současného výtvarného umění – pohyb těla a jeho umístění v prostoru, tělo jako výtvarný objekt. • Chápe umělecký proces jako způsob poznání a komunikace. • Zkoumá účinky výtvarného díla	Výtvarné směry po r. 1945 do současnosti Abstrakce, op –art. Nová figurace – figurální tematika. Pop –art Nový realismus, fotorealismus. Nové směry Happening, body –art, performance	- reklama, komiks - portrét, kopie - koláž, kombinovaná technika - netradiční postupy -použití přírodního	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH: Evropa a svět nás zajímá MEDIÁLNÍ VÝCHOVA: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Čj a lit.: Divadlo ve 20. stol. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA: Tvorba mediálního sdělení Př, Z: Ekologie ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA: Vztahy člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Návštěva div. představení.
--	---	--	--	-----------------------------------

Základní škola Paskov – Kirilovova 330
Školní vzdělávací program

v interakci s prostředím. • Rozlišuje a interpretuje myšlenkový obsah vizuálně obrazného vyjádření uměleckých projevů, porovnává je s dalšími obsahy a kontexty a hodnotí jejich účinnost. • Seznamuje se se současným výtvarným uměním v galerii, řeší výtvarné vyjádření velkých prostorových útvarů a krajinných motivů na základě pozorování a poznatků.	Land art –změna v přírodním prostředí. Minimal art –vztah funkce a formy objektu Konceptuální umění Návštěva galerie Poznávání přírody v okolí Výtvarné vyjádření krajinných motivů Užité umění a funkčnost, design. Vkus a nevkus, kýč, plagiát, brak.	materiálu - koláž - šití, pletení, batikování, drhání, tkaní.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA: Morální a sociální rozvoj	
--	--	---	---	--